

TEN GELEIDE

Als commandant van de huidige 13e batterij treft dit historisch verslag mij enerzijds met bewondering, doch anderzijds met verbazing.

Bewondering heb ik voor allen, die in de meidagen van 1940 hun leven riskeerden ten behoeve van het grootste goed: VRIJHEID. Eerbied betoon ik hen die deze ongelijke strijd moesten bekopen met hun leven.

Met verbazing nam ik kennis van de omstandigheden, waaronder deze destijds jonge soldaten van de 13e batterij Lu.A. op pad werden gestuurd om hun belangrijke, doch gevaarlijke werk uit te voeren.

Onvoldoende en nauwelijks getraind personeel, onvoldoende en gebrekkig materieel en munitie, een slechte inschatting van de vijandelijke luchtdreiging en een te summier tactisch concept om deze luchtdreiging het hoofd te bieden. Daarnaast werd geen gehoor gegeven aan de herhaalde oproep om de stelling te voorzien van de zo noodzakelijke beschermende opstellingen voor het personeel. De gevolgen van deze omstandigheden zijn u allen genoegzaam bekend.

"Wie niet wil leren van het verleden, is gedoemd haar opnieuw te beleven". Zo scheen het motto te luiden toen in de jaren vijftig en zestig in bondgenootschappelijk verband tegen de dreiging van het Warschau-pact een omvangrijk Nederlands leger werd opgebouwd.

Vanaf deze jaren is ook de luchtdoelartillerie uitgegroeid tot een wapen, dat beschikt over goed geschoold personeel en adequaat materieel en waarin het aspect training en oefening centraal staat. Tevens is ten behoeve van de inzet van luchtverdedigings eenheden een tactisch concept ontwikkeld en bij voortduring aangepast om elke vorm van luchtdreiging te kunnen pareren. Een mix van wapensystemen (mitrailleurs, kanonnen en raketten) om een vliegtuig op alle mogelijke hoogten te kunnen grijpen, op basis van klokronde optreden (radar), in elke terrein (rupsvoertuigen) en met maximale bescherming voor het bedienend personeel (gepantserd). Waarlijk omstandigheden waarin militairen hun complexe en gevaarlijke werkzaamheden kunnen uitvoeren.

Doch waakzaamheid kost geld; en met het ogenschijnlijk verdwijnen van de grote dreiging van het Warschau-pact rezen na zestig jaar wederom dezelfde vragen: dient een Krijgsmacht van dergelijke omvang nog wel te worden aangehouden? Meerdere bezuinigingsronden troffen vanaf begin jaren negentig Defensie en het einde lijkt nog niet in zicht. Echter de vermeende stabiliteit in de wereld, welke zou zijn ontstaan door het wegvallen van de dreiging van het Warschau-pact heeft mijns inziens plaats gemaakt voor een

uiterste labiele situatie als gevolg van economische crisis, religieuze twisten en ethnische conflicten, welke op enig moment, direct of indirect, een bedreiging voor de stabiliteit in de wereld, Europa en zelf Nederland kunnen gaan vormen.

Juist met een dergelijk onrustig wereldbeeld dient een leger van voldoende omvang te zijn, te beschikken over adequaat materieel en de bereidheid te hebben om de vrede te behouden en zo nodig te bevechten.

Sinds 1945 beleven wij thans de langste aaneengesloten periode zonder grootschalige oorlogen.

Laat ons dit koesteren doch tegelijkertijd waken voor het maken van inschattingfouten, die al eens gemaakt zijn.

W. Hein

majoor

Commandant 13e Brigade Pantserluchtartilleriebatterij